

هر کدام چیست و کدام اصولی تر است؟

هر دو قالب مناسبند و تابع تعداد نامزدها، اما در مناظرات جمعی سرعت چرخش بحث، کند و مخاطب مردم هستند، حال آن که در روش دو نفره، مخاطب بیشتر رقیب و چرخش بحث تند است. اضافه کنیم که تجربه میزگردهای انتخاباتی با حضور کارشناسان و سه رویکرد سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تجربه نو و بسیار موفق بود.

تجربه نشان داده که مناظره‌ها نیز مانند بسیاری از اتفاقات دوره‌ای مهم جوامع، در هر صورت حواشی و اعتراضات مختلفی را در پی خواهند داشت که شاید خیلی از آن‌ها بی‌اساس هم باشند. اگر اعتراضات تمام دوره‌ایمان را مرور کنید شاهد یک نقد همیشگی تکراری خواهید بود. پس از وارد شدن انتقاد به اولین مجری مناظره کشور دکتر رضا پور حسین، من باب سکوت و عدم ورود او به جنجال‌ها؛ مرتضی حیدری به عنوان مجری دوره‌های بعد انتخاب شد. در حالی که از اجرای وی نیز کاملاً پیدا بود که اختیارات او در عمل کمتر هم شده و نقش مرتضی حیدری نیز تفاوتی با مجری دوره پیش نداشت و در نتیجه باز هم شاهد انتقادهایی به شیوه اجرا و بی‌روح و کم‌جان بودن آن بودیم. جالب این جاست که با تغییر مجری دوره اخیر و انتخاب مهدی خسروی، باز هم پس از اتمام مناظرات بسیار شنیده شد که امسال کم‌رنگ‌ترین اجرا نسبت به تمام دوره‌های پیش را داشته‌ایم و از تماشای مناظرات این استنباط می‌شده که در دوره‌های پیش، دست مجری‌ها باز تر بوده است. برداشت شما از تکرار شدن این نقد در هر دوره چیست؟ آیا رسانه ملی به عمد به دنبال ایجاد هیجان در مناظره‌ها نیست؟

گمان می‌کنم هیجان هدف مقدم رسانه ملی در فرایند مناظرات انتخاباتی نیست. ناکفته نماند که هیجان معلول آداب و عادات و رویکرد و روش نامزدهاست و رسانه سهم کمتری در آن دارد. اما مجریان ادوار مختلف هر یک وظیفه خطیر خود را به درستی انجام داده‌اند زیرا نقش تعریف شده برای مجری در مناظرات انتخاباتی حداقل مشارکت در بحث و حداقل مراقبت است. به رغم آن که جناب دکتر پور حسین از مدیران و کارشناسان صاحب نظر بودند و جناب دکتر عابدینی نیز همچنین. گرچه در میزگرد فرهنگی به من اجازه داده شد

ما چگونه انتخاب می‌شویم؟

به گمانم در انتخاب مجریان انتخاباتی صدا و سیما، پیشینه هدایت برنامه‌های گفتگو محور، تسلط کلامی، هوش هیجانی و سرعت انتقال و استنتاج، تناسب سنی، حسن شهرت، عدم اشتها به تمایلات حزبی و جناحی و نظایر این موارد در نشست‌های متوالی بررسی و نتیجه‌گیری می‌شود. البته ظنی دارم که صدا و سیما با احتساب دامنه تخصصی به مجریان معاونت سیاسی تمایل یا تکیه بیشتری دارد، شاید انتخاب آقایان مرتضی حیدری و مهدی خسروی موید این ظن باشد. اما در این دوره مجریان معاونت‌های صدا و سیما و گروه خانم‌ها و آقایان سهیم بودند که نشان از اعتلای رویه رسانه ملی دارد.

شما چه ویژگی‌هایی را مشخصه‌های اصلی یک مناظره می‌دانید و این مشخصه‌ها چه قدر در مناظرات ما دیده می‌شود؟

آگاهی بخشی، روشن‌گری، مشارکت آفرینی، اطلاع رسانی، جلب توجه افکار عمومی و نظایر این که مناظرات ما هم از این ویژگی‌ها برخوردار بوده‌اند و اقبال مردم هم موید آن است.

اولین مناظره‌های انتخاباتی ما بر می‌گردد به سال ۸۸ که انصافاً مناظراتی بسیار داغ و جنجالی بودند. مناظرات جذاب و پرهیجانی که دیگر هرگز تکرار نشد و با این که زمان زیادی از آن گذشته و مناظره‌های بسیاری بعد از آن اجرا شده، مردم همچنان مناظرات مربوط به سال ۸۸ با اجرای دکتر رضا پور حسین را به خاطر دارند و اغلب مخاطبان آن برنامه‌ها را تنها مناظرات جان‌دار و تماشایی در طول تمام دوره‌ها می‌دانند. آیا شکل و فرمت دوفنره بر گزار شدن آن مناظره‌ها دلیل این ویژگی‌شان بوده یا عوامل دیگری؟ از این جهت که در دوره‌های بعد از آن دیگر، نه شاهد مناظره‌های دوفنره بودیم نه آن هیجان‌ها.

البته در دور دوم انتخابات اخیر هم شاهد دو نوبت مناظره دوفنره و به تعبیر شما جنجالی بودیم اما در برگزاری برنامه‌های انتخاباتی قالب‌های متنوعی استفاده شد که منتهی به آگاهی مردم از شرح حال، گفتمان، نقدها و برنامه‌های نامزد شود. از سوی دیگر تلاش صدا و سیما در اجتناب از قربانی شدن آگاهی پیش پای غوغاسالاری در خور تحسین است.

تفاوت شیوه برگزاری مناظره‌های گروهی و دوفنره یا نقص و قوت‌های

اهمیت و نقش مجری در مناظره انتخاباتی چیست و چه انتظاراتی باید از او داشت؟

در مناظرات انتخاباتی مرسوم و متداول، مجری نقش میزبان و میانجی را ایفا می‌کند که شایسته‌ترین ویژگی او اجتناب از سوگیری نسبت به طرفین مناظره و مراقبت از فرایند گفتگو است.

تقریباً در تمام دنیا، اجرای مناظره‌ها معمولاً به خیره‌ترین و کارکننده‌ترین روزنامه‌نگاران سپرده می‌شود زیرا بر این باورند که این افراد هم اشراف کافی به مسائل روز جامعه دارند و هم تسلط بالا در برقراری گفتگو. نظر شما در خصوص این نوع انتخاب چیست و عدم چنین نگاهی در صدا و سیما و انتخاب اغلب مجریان مناظره از بین کارمندان خودش را موجب لطمه به مناظره‌های آن می‌دانید یا خیر؟

تاکید می‌کنم که مناظرات متداول و مرسوم انتخاباتی صدا و سیما، بیشتر متکی به بدنه کارشناسی است که الزاماً کارکنان رسانه ملی نیستند. کارشناسان چه به شکل حضوری و مستقیم مانند میزگردها و چه به شکل غیابی از طریق تولید محتوا، تعیین رویکرد و هدایت مجری مناظرات را پشتیبانی می‌کنند و مجریان کمتر مخیر در طراحی و هدایت بحث هستند، الا در مواردی که با تذکر کارشناس ناظر، نکته یا نکاتی را برای روشن‌گری اذهان در تکمیل یا تصحیح مطالب مطروحه یادآوری می‌کنند. البته در دو مناظره پایانی مجری مستقیم پرسش‌هایی را طرح می‌نمود که قطعاً دیدگاه شخص او نبود اما همین مقدار مشارکت اجتناب‌ناپذیر در فرایند مناظره هم از سوی برخی حامیان و برخی نامزدها تحمل نشد و به نقد و قضاوت مجری منتهی گردید.

جدا از این نکته و اولویت داشتن نقش کارشناس ناظر که شما به آن اشاره کردید، به طور کلی کمیسیون مناظره هر کشوری معیارهای مشخصی برای انتخاب مجری‌ترین فاکتورهای انتخاب مجری مهم ترین فاکتورهای انتخاب مجری است. آیا در ایران معیارهای مشخصی برای انتخاب مجری در تمام دوران، چه قدر به این معیارها نزدیک بوده است؟ و اصلاً مجریان مناظره‌ها در صدا و سیما

در برگزاری برنامه‌های انتخاباتی قالب‌های متنوعی استفاده شد که منتهی به آگاهی مردم از شرح حال، گفتمان، نقدها و برنامه‌های نامزد شود. از سوی دیگر تلاش صدا و سیما در اجتناب از قربانی شدن آگاهی پیش پای غوغاسالاری در خور تحسین است

هیجان هدف مقدم رسانه ملی در فرایند مناظرات انتخاباتی نیست. مجریان ادوار مختلف هر یک وظیفه خطیر خود را به درستی انجام داده‌اند زیرا نقش تعریف شده برای مجری در مناظرات انتخاباتی حداقل مشارکت در بحث و حداقل مراقبت است